

Are we human or are we dancer?

Poëtisch concept – In aanloop naar Hemelvaart - 14 mei - RH

**Op de vraag hoe en wat AI in relatie tot de mens is er al enige tijd het liedje met het antwoord:
'are we human or are we dancer?'**

[Human - The Killers - Day & Age 2008]

De vraag is in zijn geheel niet wie er zal gaan winnen. Ook moeten we het antwoord niet vinden in onze almacht door te denken dat wij wellicht zelf zo zijn ontwikkeld dat in ons binnenste een computer draait. Immers, op dat moment komt de vraag of we wellicht niet zijn bedacht en in elkaar zijn gezet door de Intelligente Almacht.

De vraag is of wij in contact kunnen blijven staan met de muziek. De tonen die tot ons komen als wij luisteren met oordoppen in. Blijven we doofstom of zingen we mee met die klanken die tot ons komen vanuit de eeuwige, constante stroom?

Wellicht moeten we op onze knieën gaan voordat het antwoord tot in ons indaalt, zoals de zanger Michael Stipe ons voorzingt:

"I am on my knees looking for the answer"

[Losing my religion - R.E.M. - Out of Time - 1991]

Het geloof in onszelf verliezen, betekent slechts de opdracht om terug te keren naar de klanken van weleer. Want wordt de geschiedenis niet aangekondigd in en door de muziek? De vragen die een tijd geleden de troubadours beantwoordden door te zingen over verleden, heden en toekomst.

Luister bijvoorbeeld eens naar *Welcome to the Jungle*. Terwijl je de tekst bewust in je opneemt, beeld je dan tegelijkertijd in hoe de wereld nu verloopt.

[Welcome to the Jungle - Guns N' Roses - Appetite for Disaster - 1987]

Komt dan niet weldra het beeld naar voren van die jonge knaap die nu in 2023, zeventien jaar oud, luistert naar de playlist van zijn oude heer en denkt: hoe kan *Guns N' Roses* dit nu al zesendertig jaar geleden hebben geschreven? En is het nu echt zo dat mijn pa, die mij zo nodig op zijn drieënvijftigste jaar moest verwekken bij zijn tweede vrouw, maar toen net zo oud als ik nu, hiernaar heeft geluisterd?

Want waarover Axl Rose zingt was niet toen, maar is nu! Dit is zo *woke*! Jagen we nu niet net alsof we ons bevinden in een jungle? En high als we zijn komen we nooit terug op de aarde van onze ouders. Zij zijn schuldig. Ze hebben me niet ontplooid, maar hebben de aarde verpest. Als een Stalin tegen de Duitsers, hebben zij de toekomst voor onze voeten weggeschroeid.

Het nummer is door AI voorgeselecteerd en nu hoort deze denkbeeldige knaap de stem uit de geschiedenis.

Ver van hem vandaan is daar de pijn uit het verleden te horen. Desondanks gaat het door merg en been. De muziek snijdt door zijn ziel. In plakjes ontleedt hij zoals elke puber zijn binnenste.

Maar dan zingt nog een oudere stem:

"Come here, dear boy, have a cigar"

[Have a Cigar - Pink Floyd - Wish you were here - 1975]

En de raspende stem van Pink Floyd snijdt alleen nog maar meer plakjes van zijn ziel af. Je gaat vliegen, je gaat nooit dood, je gaat het maken als je erin gelooft...

In zijn hoofd vertaalt hij de Engelse woorden in de taal die hij begrijpt. Inderdaad, deze woorden vertellen zijn verhaal. Ook hij ziet ons allemaal zitten in deze '*Gravy train*', daar waar de verdiensten van de rijksten niet aan hen is toe te rekenen, maar aan het uitpersen van de massa hedendaagse slaven en slavinnen.

"We call it riding the gravy train..."

Zou je niet net als deze jonge adolescent de huidige tijd willen herleven?

Daar aan een zomers strand, waar de muzikale klanken als rimpelingen tot je komen. Want ver van ons vandaan zijn zij, deze minieme golven, ontstaan uit verwoestende orkanen.

Zie daar de eeuwigheid; daar waar de oorzaak tot de uitkomst op deze stranden leidt. Toen waren het verschrikkingen en woede, nu bieden ze zingeving en inspiratie.

De predikers van de twintigste eeuw zongen ons voor hoe de tijden nu zullen zijn. Deze profeten, zij waren de misdienaren van de Almachtige Intelligentie.

Want toen wisten zij al wat ons nú voortstuwt.

Wil je ook niet laten laven aan deze klanken, die schel en schoon tot je komen via de oorpluggen, die op hun beurt zijn aangesloten op die megacomputer daar ver in het uitspansel.

Zie hoe daar als een blok graniet het boven de apen uittorent; zie hoe daar nieuwsgierige mensen in een groeve op een vreemde planeet die zwarte monoliet opgraven; en daar, zie daar verderop, zweeft Stanley's Kubus nog altijd in de open ruimte. Zie, kortom, hoe wij als mensen nog altijd onze zoektocht voortzetten. Onze Odyssey, ver voorbij onze natuurlijke haard.

[2001: A Space Odyssey - Stanley Kubrick - 1968]

&

"Ground control to major Tom....

Take your protein pill..."

[Space Oddity - David Bowie - 1969]

En zo beland je - zo Al het wenst - bij de onsterfelijke ziel van David Bowie. De eigenaardige, vreemde zonderling. Zijn woorden stromen door je heen als klanken die, tot ver voorbij je eigen leven, nog altijd over een transcendente metafysica spreken.

De muziek, de klanken en de stemmen, zij zijn onaards. Zij vertellen over de eeuwige verhalen die ooit mensen elkaar in de woestijn hebben toevertrouwd. Omdat zij niet als enige over de aarde hoefden te zwerven. Omdat ze bij het horen van de woorden, genegenheid tot elkaar voelden. Omdat

ze zo de eeuwigheid om hen heen aantoonbaar en tastbaar wilden maakten. Opdat zij mochten geloven in een leven voorbij het eigen beestachtige bestaan.

En zo gaan wij - gelijk een opgroeiende tiener - voort. Met de muziek nog meer dan ooit tevoren op onze oren. We tonen geen enkele aandacht voor een ander in de trein. Want waarom zou je zinloze teksten uitwisselen als alles al is eens verteld. De Almachtige Intelligentie tovert ons via de oren een wereld voor, zoals alleen in ons voorstellingsvermogen met de meeste krachtige grafische kaart tot leven komt.¹ Met bijpassende filmmuziek wordt ons leven tot slechts een kleine rol in een eeuwigdurende B-film. De waarde kan je alleen achteraf, met de geschiedenis doorleefd, begrijpen.

En dan komt plotseling op een vrolijke lentedag een nummer over kerstmis tot je brein. De zanger spreekt *Father Christmas* verwijtend toe: “we willen niet je cadeaus maar je geld. Geef die domme speelgoedjes aan de rijke jongens. We willen alleen de echte *McCoy – the real thing.*”

Net als *The Kinks* zijn jongmensen om ons heen van het geloof gevallen. Het verhaal is voor hen niet langer overtuigend. Het gaat in het leven toch maar om een ding: poen. Als protest herhalen zij de woorden. “We geloven niet meer in wat onze ouders ons vertellen. Zij hebben ons niets anders gegeven dan een sprookje. Nu willen we het echte, de waarheid, de essentie waar alles omdraait.”

[*Father Christmas - The Kinks - Rainbow Theatre - 1977*]

Gelukkig is daar de oplossing. Het medicijn dat in Amerika “*grass*” wordt genoemd, vernoemd naar “*Leave of Grass*”, van *Walt Whitman* (1855).² Zo ontmoeten we elkaar in een *hazy bar*. In de Hurricane ziet een stel ogen een ander paar. Bij de bar staat als een schim de potentiële held. Onze protagonist is ‘*blown away*’: omvergeworpen door het lot dat hem was toegedicht. Met de zachte bewegingen die de heupen maken; een nonchalante die geliefden alleen elkaar toevertrouwen. Met de zwoele stem fluistert de een de ander in dat zij snel bij de sterren zullen staan. Vlak bij dat beeld van de jager en de opgejaagde. Artemis en Orion.

¹ Stephanie De Smedt ‘Het brein achter AI: een gamingchip zo duur als een auto’, De Tijd, 13 mei 2023, url: <https://www.tijd.be/dossier/doorbraak-van-artificial-intelligence-ai/het-brein-achter-ai-een-gamingchip-zo-duur-als-een-auto/10467548.html>

² Walt Whitman, *Leaves of Grass* (1855), url: <https://whitmanarchive.org/published/LG/1891/poems/27>
“*I believe a leaf of grass is no less than the journey-work of the stars // And the pismire is equally perfect, and a grain of sand, and the egg of the wren,*”
“*I hear you whispering there O stars of heaven, O suns—O grass of graves—O perpetual transfers and promotions, If you do not say any thing how can I say any thing?*”

Maar dan komt de ene tot het besef: “Hij is als een Orpheus die mij met zijn stem voor eeuwig betovert. Zijn beweging, zacht op mijn huid, is gelijk aan het sensueel fluwelen spel op zijn harp. Deze klanken, ver voorbij ons levenden, zetten nog altijd de doden in beweging. Ik wil niet voor eeuwig zijn bezit zijn. Ik ben niet zijn Eurydice. Daarom wend ik snel mijn gezicht af. Om zijn poging te kussen te ontlopen.” Ach en wee, in deze ene tel vergaat daar zijn kans om tot aan het hemelse firmament te geraken.

[Like a Hurricane - Neil Young - Decade - 1977]

Maar zo is hoe muziek jou en mij wakker schudt. Het brein wordt ondergedompeld in een geschiedenis buiten jezelf. Met een hymne verduister je jezelf om op te gaan in dat wat je omgeeft. Een vloeiende beweging van wat was en wat zal zijn. De ene noot volgt de ander. Zoals elk mensenleven, treed je in de voetsporen van je vader. Ook wat een moeder zingt om een dochter in slaap te sussen, zal sporen achterlaten. Gegrift wordt de moederliefde in een ziel door het horen van een ‘lullaby’. Nog altijd kan je de stemmen van hen horen, die lang geleden hun leven tot een vrolijke dreun hebben geslagen. Hun tonen leven in jou voort, als herinnering op dat wat door ons allemaal heen stroomt en nooit verstomd.

Zo te leven in deze oneindige brij gemurmel, doet jou en mij een lofzang aanheffen. Verheven worden wij vanuit onze dagelijkse beslommering om de voeten mee te laten deinen op de eeuwige golfslag. Zo verandert een lijdensweg al snel tot een gouden pad waar we alleen over dansen kunnen.

Met de volstromende ziel, opgeheven door dat hemelse gezang, opent ook onze borst. Prikkelend voelen wij de lendenen en daar gaat de ene voet voorbij de ander in een sierlijke pas. Ze zijn als de lichte sporen van Pegasus, de drager van de bliksemschichten van Zeus. Zie hoe hij daar een weg baant door het heelal. Met achter zich, waar ooit zijn benen zijn geland, talloze zwarte gaten. Aan zijn hoefslag herkennen we nu nog altijd melodie, ritme en cadans. Slechts door hierin te verblijden, worden we de dromen gewaar die opklinken bij het luisteren naar een rapsodie. We treuren met de walvis mee, we weerklinken de echo van dolfijn. Want als een volwaardig mens te mogen dolen, gaan we op in de bonte stoet. Opdat leven op aarde in volle verbintenis staat met al dat was en al dat is. Zeg dus amen! Om zo te beseffen: dit is slechts een begin, zoals ooit een einde tot verlossing heeft geleid.

0 – 0 – 0

Liedteksten:

I did my best to notice
When the call came down the line
Up to the platform of surrender
I was brought, but I was kind
And sometimes I get nervous
When I see an open door
Close your eyes
Clear your heart
Cut the cord
Are we human
Or are we dancer?
My sign is vital
My hands are cold
And I'm on my knees
Looking for the answer
Are we human
Or are we dancer?
Pay my respects to grace and virtue
Send my condolences to good
Give my regards to soul and romance
They always did the best they could
And so long to devotion
You taught me everything I know
Wave goodbye
Wish me well
You've gotta let me go
Are we human
Or are we dancer?
My sign is vital
My hands are cold
And I'm on my knees
Looking for the answer
Are we human
Or are we dancer?
Will your system be alright
When you dream of home tonight?
There is no message we're receiving
Let me know, is your heart still beating?
Are we human
Or are we dancer?
My sign is vital
My hands are cold
And I'm on my knees
Looking for the answer
You've gotta let me know
Are we human
Or are we dancer?
My sign is vital
My hands are cold

And I'm on my knees
Looking for the answer
Are we human
Or are we dancer?
Are we human
Or are we dancer?
Are we human
Or are we dancer?

0 – 0 – 0

Oh life is bigger
It's bigger than you
And you are not me
The lengths that I will go to
The distance in your eyes
Oh no I've said too much
I set it up
That's me in the corner
That's me in the spot-light
Losing my religion
Trying to keep up with you
And I don't know if I can do it
Oh no I've said too much
I haven't said enough
I thought that I heard you laughing
I thought that I heard you sing
I think I thought I saw you try
Every whisper, of every waking hour
I'm choosing my confessions
Trying to keep an eye on you
Like a hurt, lost and blinded fool, fool
Oh no I've said too much
I set it up
Consider this
Consider this the hint of the century
Consider this the slip
That brought me to my knees, failed
What if all these fantasies come
Flailing around
Now I've said too much
I thought that I heard you laughing
I thought that I heard you sing
I think I thought I saw you try
But that was just a dream
That was just a dream
That's me in the corner
That's me in the spot-light
Losing my religion
Trying to keep up with you
And I don't know if I can do it
Oh no I've said too much

I haven't said enough
I thought that I heard you laughing
I thought that I heard you sing
I think I thought I saw you try
But that was just a dream
Try, cry, fly, try
That was just a dream
Just a dream
Just a dream, dream

0 – 0 – 0

Oh my god
Jump
Welcome to the jungle, we've got fun and games
We got everything you want honey, we know the names
We are the people that can find whatever you may need
If you got the money, honey, we got your disease
In the jungle, welcome to the jungle
Watch it bring you to your sha-n-n-n-n-n-n-n knees, knees
Mwah, I, I wanna watch you bleed
Welcome to the jungle, we take it day by day
If you want it you're gonna bleed but it's the price to pay
And you're a very sexy girl who's very hard to please
You can taste the bright lights but you won't get there for free
In the jungle, welcome to the jungle
Feel my, my, my, my serpentine
Ooh, ah, I want to hear you scream
Welcome to the jungle, it gets worse here every day
You learn to live like an animal in the jungle where we play
If you got a hunger for what you see you'll take it eventually
You can have anything you want but you better not take it from me
In the jungle, welcome to the jungle
Watch it bring you to your sha-n-n-n-n-n-n-n-knees, knees
Mwah, I'm gonna watch you bleed
And when you're high, you never ever wanna come down
So down, so down, so down, yeah
You know where you are?
You're in the jungle, baby, you're gonna die
In the jungle, welcome to the jungle
Watch it bring you to your sha-n-n-n-n-n-n-n-knees, knees
In the jungle, welcome to the jungle
Feel my, my, my my, serpentine
Jungle, welcome to the jungle
Watch it bring you to your sha-n-n-n-n-n-n-n-knees, knees
Down In the jungle, welcome to the jungle
Watch it bring you to you
It's gonna bring you down, huh

-

Come in here, dear boy, have a cigar, you're gonna go far
You're gonna fly, you're never gonna die
You're gonna make it if you try, they're gonna love you
Well, I've always had a deep respect and I mean that most sincere
The band is just fantastic, that is really what I think
Oh, by the way, which one's pink?
And did we tell you the name of the game, boy?
We call it riding the gravy train
We're just knocked out, we heard about the sell-out
You gotta get an album out, you owe it to the people
We're so happy we can hardly count
Everybody else is just green, have you seen the chart?
It's a hell of a start, it could be made into a monster
If we all pull together as a team
And did we tell you the name of the game, boy?
We call it riding the gravy train

0 – 0 – 0

Ground Control to Major Tom
Ground Control to Major Tom
Take your protein pills and put your helmet on
Ground Control to Major Tom
Commencing countdown, engines on
Check ignition and may God's love be with you
This is Ground Control to Major Tom
You've really made the grade
And the papers want to know whose shirts you wear
Now it's time to leave the capsule, if you dare
This is Major Tom to Ground Control
I'm stepping through the door
And I'm floating in a most peculiar way
And the stars look very different today
For here am I sitting in a tin can
Far above the world
Planet Earth is blue
And there's nothing I can do
Though I'm past one hundred thousand miles
I'm feeling very still
And I think my spaceship knows which way to go
Tell my man I love him very much, he knows
Ground Control to Major Tom
Your circuit's dead, there's something wrong
Can you hear me, Major Tom?
Can you hear me, Major Tom?
Can you hear me, Major Tom?
Can you hear me, Major Tom?
Can you-
Here am I floating 'round my tin can
Far above the Moon
Planet Earth is blue

And there's nothing I can do

0 – 0 – 0

When I was small I believed in Santa Claus
Though I knew it was my dad
And I would hang up my stocking at Christmas
Open my presents and I'd be glad
But the last time I played Father Christmas
I stood outside a department store
A gang of kids came over and mugged me
And knocked my reindeer to the floor
They said
Father Christmas, give us some money
Don't mess around with those silly toys
We'll beat you up if you don't hand it over
We want your bread so don't make us annoyed
Give all the toys to the little rich boys
Don't give my brother a Steve Austin outfit
Don't give my sister a cuddly toy
We don't want a jigsaw or monopoly money
We only want the real mccoys
Father Christmas, give us some money
We'll beat you up if you make us annoyed
Father Christmas, give us some money
Don't mess around with those silly toys
But give my daddy a job 'cause he needs one
He's got lots of mouths to feed
But if you've got one I'll have a machine gun
So I can scare all the kids on the street
Father Christmas, give us some money
We got no time for your silly toys
We'll beat you up if you don't hand it over
Give all the toys to the little rich boys
Have yourself a merry merry Christmas
Have yourself a good time
But remember the kids who got nothin'
While you're drinkin' down your wine
Father Christmas, give us some money
We got no time for your silly toys
Father Christmas, please hand it over
We'll beat you up so don't make us annoyed
Father Christmas, give us some money
We got no time for your silly toys
We'll beat you up if you don't hand it over
We want your bread so don't make us annoyed
Give all the toys to the little rich boys

0 – 0 – 0

Once I thought I saw you in a crowded hazy bar
Dancing on the light from star to star

Far across the moonbeam I know that's who you are
I saw your brown eyes turning once to fire
You are like a hurricane
There's calm in your eye
And I'm gettin' blown away
To somewhere safer where the feeling stays
I want to love you but I'm getting blown away
I am just a dreamer but you are just a dream
And you could have been anyone to me
Before that moment you touched my lips
That perfect feeling when time just slips
Away between us on our foggy trip
You are like a hurricane
There's calm in your eye
And I'm gettin' blown away
To somewhere safer where the feeling stays
I want to love you but I'm getting blown away
Blown away
You are just a dreamer and I am just a dream
You could have been anyone to me
Before that moment you touched my lips
That perfect feeling when time just slips
Away between us on our foggy trip
You are like a hurricane
There's calm in your eye
And I'm gettin' blown away
To somewhere safer where the feeling stays
I want to love you but I'm getting blown away